

**ODGOVORI EUROPSKE KOMISIJE NA TEMATSKO IZVJEŠĆE EUROPSKOG
REVIZORSKOG SUDA
„ENERGETSKA UČINKOVITOST U PODUZEĆIMA: NEKE SU UŠTEDE ENERGIJE
OSTVARENE, ALI U PLANIRANJU I ODABIRU PROJEKATA UTVRĐENI SU
NEDOSTATCI”**

SAŽETAK

I. Energetska učinkovitost ključna je za postizanje sveukupnih ciljeva energetske unije te energetske i klimatskih ciljeva EU-a za 2030. i 2050. navedenih u europskom zelenom planu.

Znatno jačanje politika energetske učinkovitosti sastavni je dio svih scenarija koje je Komisija razradila u Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030.¹ Komisija je u skladu s time u okviru paketa „Spremni za 55 %”² predložila preispitivanje Direktive o energetske učinkovitosti.

Razina ambicioznosti u pogledu energetske učinkovitosti trebala bi se povećati s 32,5 %, kako je utvrđeno u trenutačnoj Direktivi o energetske učinkovitosti (i manje od 30 % u nacionalnim energetske i klimatske planovima), na 36 % za potrošnju konačne energije i 39 % za potrošnju primarne energije, što odgovara predloženom dodatnom smanjenju potrošnje energije u EU-u od 9 %.

II. Da bi energetska tranzicija uspjela, svi gospodarski sektori moraju postati energetski učinkovitiji. Poduzeća posluju u industrijskom, prometnom i uslužnom sektoru, na koje otpada više od dvije trećine potrošnje konačne energije.

Većina mjera financiranja energetske učinkovitosti koje su provele države članice dio su njihovih obveza energetske učinkovitosti na temelju članka 7. Direktive o energetske učinkovitosti. Te su obveze pojačane prijedlogom Komisije za preispitivanje Direktive o energetske učinkovitosti i zahtijevana ušteda energije gotovo je udvostručena, s 0,8 % na 1,5 % potrošnje konačne energije.

U sektorima obuhvaćenima provedenim mjerama politike najveći udio ušteda energije o kojima su izvjestile države članice rezultat je horizontalnih mjera, koje se ne mogu pripisati samo jednom sektoru. Od ukupnog broja prijavljenih mjera većina je mjera usmjerena na uslužni i industrijski sektor, koji obuhvaćaju većinu poduzeća (osim prijevoznih poduzeća) i javnog sektora.

III. Fondovi kohezijske politike jedan su od glavnih izvora financiranja sredstvima EU-a u svrhu pružanja potpore izravnim ulaganjima u energetske učinkovitost u poduzećima. Ta je potpora ključna jer je energetske učinkovitost jedan od sektora u EU-u s najvećim manjkom ulaganja i jer su financijska sredstva EU-a glavna pokretačka snaga povećanja i poticanja ulaganja u energetske učinkovitost.

V. U Direktivi o energetske učinkovitosti ističu se potencijal za uštedu energije i doprinos poduzeća ciljevima Unije u pogledu energetske učinkovitosti. Potrebe država članica za financiranjem obuhvaćene su obveznim nacionalnim akcijskim planovima za energetske učinkovitost (NAPEU-ovi).

VI. Unatoč nepostojanju izričite veze s planskim dokumentima u određenim programima, projekti koje su odabrala nacionalna tijela pridonijeli su tim prioritetima. Opravdanje odabira instrumenata

¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana, COM(2020) 562 final od 17.9.2020.

² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Spremnost za 55 %: ostvarivanje klimatskog cilja EU-a za 2030. na putu ka klimatske neutralnosti, COM(2021) 550 final od 14.7.2021.

financiranja nije bilo obvezno prema pravilima za razdoblje 2014.–2020., ali će biti obvezno u novom razdoblju.

VIII. Komisija se slaže s procjenom Suda da su ulaganja općenito bila učinkovita.

X. Za financijsko razdoblje 2021.–2027. u okviru cilja politike br. 2 („zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika...”) postoje dva specifična cilja s različitim zajedničkim pokazateljima ostvarenja i rezultata. Sustav praćenja kohezijske politike omogućit će razvrstavanje pokazatelja prema specifičnim ciljevima.

Komisija smatra da je i intenzitet primarne energije relevantan pokazatelj u okviru praćenja mjera energetske učinkovitosti.

XI. Komisija smatra da bi se doprinos, koji je procijenio Sud, od ulaganja u energetske učinkovitost u poduzećima u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijskog fonda (KF) u razdoblju 2014.–2020. trebao staviti u kontekst cilja povećanja energetske učinkovitosti za 2020. Time bi se, u skladu s pretpostavkama koje je Sud upotrijebio u izračunu, došlo do procjene da uštede programa čine otprilike 2,3 % ušteda koje se moraju ostvariti kako bi se postigla ciljna vrijednost za 2020.

Riječ je o znatnom doprinosu kad se procjenjuje u kontekstu različitih dionika koji pridonose ciljevima povećanja energetske učinkovitosti, među kojima poduzeća čine samo dio, i u kontekstu različitih mjera koje države članice uvode kako bi postigle svoje ciljeve povećanja energetske učinkovitosti u okviru Direktive o energetske učinkovitosti, Direktive o energetske svojstvima zgrada, sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS), Uredbe o raspodjeli tereta, standardnih vrijednosti emisija CO₂ za vozila i drugih mjera politike, kao što su porezne mjere, obveze dobavljača, informativne kampanje, pametna brojila i politika proizvoda (ekološki dizajn i označavanje energetske učinkovitosti). Potpora koja se pruža financijskim sredstvima EU-a i osobito potpora iz EFRR-a i KF-a samo su dio globalnog napora.

XII. Prva alineja: Komisija djelomično prihvaća prvu preporuku.

Druga alineja: Komisija prihvaća drugu preporuku.

UVOD

01. Kao što je propisano Direktivom o energetske učinkovitosti, proizvodnja se može odnositi na učinak, uslugu, robu ili energiju.

02. Komisija naglašava da se poboljšanjem energetske učinkovitosti pridonosi i otpornosti energetske tržišta, i to smanjenjem potražnje za energijom, uvoza energije i cijene energije za potrošače, te se stoga ujedno ublažavaju gospodarske i društvene posljedice povećanja cijena energije.

05. U članku 4. prijedloga za preinaku Direktive o energetske učinkovitosti utvrđuje se obvezujući cilj Unije da se potrošnja energije do 2030. smanji za 9 % (i za primarnu i za konačnu energiju, u odnosu na predviđanja iz referentnog scenarija iz 2020. za 2030.). Taj novi cilj odgovara smanjenju potrošnje konačne energije za 36 % i smanjenju potrošnje primarne energije za 39 % do 2030., u skladu s procjenom učinka priloženom Planu za postizanje klimatskog cilja³.

07. U revidiranoj Direktivi o energetske učinkovitosti iz 2018. nacionalni ciljevi nazivaju se nacionalnim doprinosima. Utvrđuju ih države članice.

Komisija analizira nacionalne doprinose koje su utvrdile države članice kako bi ocijenila njihov zajednički doprinos postizanju ciljne vrijednosti EU-a. Međutim, budući da su nacionalni doprinosi okvirni, Komisija ne može izravno na utjecati na te ciljne vrijednosti.

³ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Povećanje klimatskih ambicija Europe za 2030. Ulaganje u klimatski neutralnu budućnost za dobrobit naših građana, COM(2020) 562 final od 17.9.2020.

13. NAPEU-ovi su pružili okvir za razvoj nacionalnih strategija energetske učinkovitosti te su obuhvatili mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti radi postizanja nacionalnih ciljeva povećanja energetske učinkovitosti za 2020.

Kako je utvrđeno u Direktivi o energetske učinkovitosti, NAPEU-ovi su uključivali skup mjera politika kako bi se postigao nacionalni okvirni cilj povećanja energetske učinkovitosti koji je odredila svaka država članica.

NAPEU-ovi su poslužili kao općeniti strateški politički dokumenti te bi države članice analizu koja je provedena u njima mogle upotrijebiti za pripremu programa kohezijske politike kako bi identificirale prepreke ulaganjima i utvrdile usklađen pristup poboljšanju energetske učinkovitosti na nacionalnoj razini. Međutim, područje primjene mjera iz NAPEU-ova nije bilo ograničeno na financiranje sredstvima EU-a ili javno financiranje. NAPEU-ovi su imali široko područje primjene politike, uključujući mjere politike kao što su porezne mjere, obveze dobavljača, informativne kampanje, pametna brojila, politika proizvoda (ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti) i propisi o gradnji.

Konačno, trebalo bi pojasniti da oni nisu bili pravno obvezujući, ni u pogledu ciljnih vrijednosti ni u pogledu predstavljenih planiranih mjera, te da se pravnim okvirom nije zahtijevala uspostava veze između NAPEU-ova i financiranja nacionalnim sredstvima ili sredstvima EU-a, među ostalim u odnosu na EFRR/KF.

OPAŽANJA

34. (b) Doista je potrebno osigurati usklađenost operativnih programa s NAPEU-ovima, no ona može biti otežana zbog različitog vremena pripreme i donošenja operativnih programa u odnosu na pripremu i donošenje NAPEU-ova.

37. Komisija naglašava da je za uspješnost energetske i klimatske tranzicije potrebno da svi gospodarski sektori postanu energetski učinkovitiji. Poduzeća posluju u industrijskom, prometnom i uslužnom sektoru, na koje otpada više od dvije trećine potrošnje konačne energije.

43. Komisija upućuje na svoje odgovore na odlomak 13. i odlomak 34. točku (b).

44. Slovensko upravljačko tijelo potvrdilo je da potpore poduzećima iz fondova kohezijske politike na temelju prioritetne osi 1 i prioritetne osi 3 u okviru operativnih programa za razdoblje 2014.–2020. obuhvaćaju i određene posebne mjere koje su usmjerene na učinkovito korištenje resursa i energetske učinkovitost u poduzećima (uglavnom u malim i srednjim poduzećima). Te se mjere ne temelje izravno na NAPEU-u, nego Ministarstvo gospodarstva pri osmišljavanju takvih mjera obično surađuje s Ministarstvom infrastrukture, koje je odgovorno za energetske učinkovitost. U okviru potpora poduzećima učinkovito korištenje resursa i energetska učinkovitost obično se nastoje postići kriterijima odabira s dodatnim bodovima za doprinos učinkovito korištenju resursa i energetske učinkovitosti⁴.

45. Uredba o zajedničkim odredbama sadržava posebni uvjet koji omogućuje provedbu nacionalnih energetske i klimatske planova, a koji države članice trebaju ispuniti kako bi im Komisija isplatila nadoknadu. U Uredbi o zajedničkim odredbama navedeno je i da programi moraju sadržavati sažetak izazova, uključujući one koji su utvrđeni u nacionalnim energetske i klimatske planovima. „Provjera usklađenosti” puno je širi pojam od razmatranja izazova iz nacionalnih energetske i klimatske planova.

75. U tehničkim smjernicama Komisije *Financing the energy renovation of buildings with Cohesion Policy funding* (Financiranje energetske obnove zgrada iz fondova kohezijske politike) iz 2014. istaknuta je uloga standarda pri odlučivanju o ulaganjima u energetske učinkovitost.

⁴ Poveznica na najnoviji NAPEU u Sloveniji: https://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/nepn/dokumenti/nepn_5.0_final_feb-2020.pdf.

Komisija napominje da, u skladu s Uredbom o zajedničkim odredbama za razdoblje 2021.–2027., pri odabiru operacija upravljačko tijelo osigurava da odabrane operacije predstavljaju najbolji odnos između iznosa potpore, poduzetih aktivnosti i postizanja ciljeva. Osim toga, u kriterijima i postupcima odabira prednost bi se trebala dati operacijama kojima se maksimalno povećava doprinos financiranja EU-a postizanju ciljeva programa. Cilj je tih odredaba spriječiti odabir projekata s malim doprinosom ciljevima programa. Osim toga, oblik potpore potrebno je opravdati prije odobrenja programa, što Komisiji omogućuje da spriječi upotrebu bespovratnih sredstava ako bi financijski instrumenti bili učinkovitiji.

76. Standardi su se uz druge mjere politike smatrali ključnim alatima za postizanje veće razine ambicioznosti u pogledu energetske učinkovitosti do 2030. Standardi se mogu odnositi na nekoliko aspekata, kao što su zgrade gotovo nulte energije, kad je riječ o zgradama, te zahtjevi u skladu s Direktivom o ekološkom dizajnu i Uredbom o označivanju energetske učinkovitosti, kad je riječ o proizvodima. Za poduzeća je teže utvrditi zajedničke standarde zbog njihove različite prirode i raznolikosti pravne stečevine EU-a.

81. Baza podataka Platforme za smanjivanje rizika u području energetske učinkovitosti (DEEP), inicijativa otvorenog koda koju podupire Europska komisija i koja služi za prikupljanje informacija odozdo prema gore, a cilj joj je osobito smanjiti rizike ulaganja u energetske učinkovitost smanjivanjem rizika mjera energetske učinkovitosti s kojima se susreću financijske institucije i tržišta, nije osmišljena kako bi se razvile formalne financijske ili tehničke referentne vrijednosti povezane s minimalnim ili srednjim vrijednostima ciljeva povećanja energetske učinkovitosti. Važno je naglasiti i da, iako platforma DEEP sadržava više od 17 000 projekata, broj koji se nedavno povećao na više od 24 000 projekata, neki podskupovi za određene zemlje i određene mjere možda nisu dosegili kritičnu veličinu da bi se mogle provesti statistički relevantne usporedbe.

88. Komisija naglašava da su, kao što je Sud naveo u opažanjima od 81. do 87., projekti energetske učinkovitosti bili učinkoviti.

Štoviše, Komisija smatra da mogu postojati razlike između uzorka upotrijebljenog kad je riječ o smanjivanju rizika u području energetske učinkovitosti i uzorka koji je Sud upotrijebio u ovoj reviziji, čime bi se mogle objasniti razlike koje je Sud utvrdio u pogledu srednjih troškova uštede.

Srednji troškovi uštede zapravo se mogu znatno razlikovati ovisno o konkretnim vrstama mjera odnosno različitim državama članicama ili regijama. Stoga razlike u relativnoj težini tih varijabli u uzorku mogu dovesti do razlika u srednjim vrijednostima uzoraka. Komisija usto naglašava da se dio projekata prikupljenih u bazi podataka platforme DEEP može smatrati najboljim primjerima iz prakse kad je riječ o ulaganjima u energetske učinkovitost, čija je svrha pokazati financijske prednosti ulaganja u energetske učinkovitost i promovirati poslovni model za takva razumna ulaganja. Osim toga, to bi moglo biti čimbenik koji bi mogao dovesti do nižeg srednjeg troška baze podataka platforme DEEP u usporedbi s projektima EFRR-a i KF-a.

94. Zajednički odgovor na odlomke od 94. do 98.

U procjenama troškovne učinkovitosti trebaju se uzeti u obzir ne samo uštede energije, nego i višestruke prednosti ulaganja u energetske učinkovitost, doprinos brojnim ciljevima politike, njihova sposobnost da potaknu i privatna ulaganja u složenijim područjima te njihove prednosti koje nadilaze uštedu energije, kao što su gospodarski, društveni i okolišni učinci.

To uključuje, među ostalim, smanjenje stakleničkih plinova, smanjenje sveukupnih troškova za poduzeća zahvaljujući povećanju produktivnosti i konkurentnosti, povećanje vrijednosti i korisnog vijeka upotrebe imovine te stvaranje novih radnih mjesta. Kao primjer važnosti drugih prednosti u procjenama troškovne učinkovitosti, Međunarodna agencija za energiju (IEA) procijenila je da u

industrijskom sektoru produktivnost i operativne koristi mogu stvoriti do 2,5 puta veću vrijednost uštede energije⁵.

98. Potrebno je temeljito ocijeniti upotrebu financijskih sredstava EU-a za takve projekte. Uspješnost projekta ulaganja ne bi smjela biti povezana samo s njegovom financijskom uspješnosti, već i s drugim kriterijima, kao što su ostvarivanje uštede energije i smanjenje stakleničkih plinova te sveukupno smanjenje troškova poduzeća (čime se povećava njegova konkurentnost te zadržavaju/stvaraju radna mjesta).

99. U određenim uvjetima (primjerice u određenim državama članicama), npr. za poduzeća kojima je otežan pristup ili koja uopće nemaju pristup tržištu da bi sama financirala takve operacije, upotreba bespovratnih sredstava može biti jedina kratkoročno dostupna mogućnost za ulaganje u energetska učinkovitost.

Komisija će prije odobrenja programa za razdoblje 2021.–2027. provjeriti obrazloženja koja su države članice dostavile za upotrebu bespovratnih sredstava kako bi vidjela jesu li u određenoj državi članici ili regiji doista prisutne okolnosti koje zahtijevaju takvu upotrebu bespovratnih sredstava.

105. Na temelju podijeljenog upravljanja odabir projekata i izbor kriterija za odabir projekata obuhvaćeni su ovlastima i odgovornostima upravljačkih tijela država članica. Komisija sudjeluje u savjetodavnoj ulozi u odborima za praćenje, u kojima se odobravaju metodologija i kriteriji za odabir projekata.

Razdoblje povrata nije jedino mjerilo djelotvornosti te bi ga se moglo teže provjeriti jer ovisi o nizu *ad hoc* pretpostavki. Ono bi moglo predstavljati administrativno opterećenje za nositelje projekata koje bi ih odvratilo od ulaganja te bi se time ugrozili ciljevi politike. Uspostavljeni postupci trebali bi biti proporcionalni iznosu potpore te bi se njima trebali uzeti u obzir oblik potpore i drugi posebni uvjeti. Štoviše, kao što je navedeno u odgovoru na tematsko izvješće Suda br. 11/2020, Komisija smatra da je, kad je riječ o zgradama, kriterije i postupke odabira potrebno prilagoditi specifičnim ciljevima svake mjere, uzimajući u obzir da su takva ulaganja u zgrade specifična za projekt, da nisu standardizirana te da ovise o nekoliko čimbenika, kao što su stanje zgrade, klimatski uvjeti, troškovi radne snage, troškovi energije, troškovi materijala i vrsta uporabe.

Konačno, u tehničkim smjernicama Komisije *Financing the energy renovation of buildings with Cohesion Policy funding* (Financiranje energetske obnove zgrada iz fondova kohezijske politike), objavljenima 2014., navedeno je da se za procjenu troškovne učinkovitosti obično preporučuje neto sadašnja vrijednost, a ne obično razdoblje povrata, jer ona omogućuje obračun novčanog toka projekta tijekom njegova cijelog trajanja.

107. Suzakonodavci su definirali okvir uspješnosti za programe kohezijske politike na temelju financijskih pokazatelja i pokazatelja ostvarenja koje treba ocijeniti pri preispitivanju u sredini razdoblja te na kraju razdoblja.

Prijedlog da se programima prate rezultati financiranih mjera nije bio dio regulatornih zahtjeva te bi stvorio znatno opterećenje za tijela javne vlasti i korisnike. Procjenu učinka programâ potrebno je provesti u okviru evaluacije programa na nacionalnoj razini i razini EU-a.

Suzakonodavci su zahtjeve u pogledu okvira uspješnosti definirali u zakonodavstvu za razdoblje 2014.–2020. Suzakonodavci su za razdoblje 2021.–2027. izmijenili odredbe koje se odnose na okvir uspješnosti kako bi na razini korisnika uključili pokazatelje rezultata (ishoda).

⁵ Primjerice, u skladu sa studijom IEA-e *Capturing the Multiple Benefits of Energy Efficiency* (Iskorištavanje višestrukih prednosti energetske učinkovitosti), kad su „vrijednost produktivnosti i operativne koristi za industrijska poduzeća integrirane u njihove tradicionalne izračune interne stope povrata, razdoblje povrata za mjere energetske učinkovitosti smanjilo se s 4,2 godine na 1,9 godina”.

110. Trenutačna ciljna vrijednost procijenjenog smanjenja stakleničkih plinova iznosi 20 milijuna tona za niz prioriteta ulaganja, među kojima je i energetska učinkovitost. Niža je ponajviše zbog uklanjanja manjeg broja pogrešaka u izračunu u prvotnim programima.

Za energetska učinkovitost u poduzećima nije utvrđen zajednički pokazatelj. Međutim, u nizu programa upotrijebljen je prioritet ulaganja 4.b u kombinaciji s pokazateljima poduzeća i zajedničkim pokazateljem u pogledu procijenjenog smanjenja emisija stakleničkih plinova (primjenom nacionalnih metodologija)⁶.

112. Pokazatelji rezultata za pojedinačne programe trebali su u razdoblju 2014.–2020. biti pokazatelji učinka/konteksta koji su osmišljeni kako bi se prikazao sveukupni trend kojem je program trebao pridonijeti⁷.

114. Pokazatelji za pojedinačne programe po svojoj su prirodi specifični za određeni program. Njihova je svrha na razini programa pratiti jednu dimenziju projekata koje se podupire.

116. (b) Za financijsko razdoblje 2021.–2027. u okviru cilja politike br. 2 („zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija ugljika...”) postoje dva različita specifična cilja: 2.1. „promicanje energetske učinkovitosti i smanjenje emisija stakleničkih plinova” i 2.2. „promicanje obnovljive energije u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001...”. U Prilogu I. Uredbi 2021/1058 o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu za oba specifična cilja zasebno su utvrđeni relevantni zajednički pokazatelji ostvarenja i rezultata. Sustav praćenja kohezijske politike (propisan Uredbom (EU) 2021/1060 o zajedničkim odredbama) omogućit će razvrstavanje pokazatelja prema specifičnim ciljevima.

Komisija smatra da je i intenzitet primarne energije relevantan pokazatelj u okviru praćenja mjera energetske učinkovitosti.

Štoviše, za zgrade je u metodologiji utvrđenoj u Direktivi o energetskim svojstvima zgrada (članak 3. i Prilog I.) energija iz obnovljivih izvora definirana kao jedna od komponenti energetske učinkovitosti zgrada. Svojstva zgrade mjere se u kWh/m² godišnje i uključuju potražnju za energijom, potrošnju energije i proizvodnju na lokaciji (npr. plin iz mreže, električna energija iz mreže i obnovljivi izvori energije na lokaciji). Za potrebe izračuna energetske učinkovitosti zgrada važni su i ušteda energije i energija proizvedena iz obnovljivih izvora.

120. Komisija smatra da bi doprinos koji je procijenio Sud trebalo staviti u kontekst. Konkretno, trebale bi se uzeti u obzir različite mjere koje su države članice uvele kako bi se postigla globalna ciljna vrijednost. Energetskoj učinkovitosti pridonose i druge mjere politike, odnosno porezne mjere, obveze dobavljača, informativne kampanje, pametna brojila i politika proizvoda (ekološki dizajn i označivanje energetske učinkovitosti).

Štoviše, Komisija smatra da bi doprinos koji je procijenio Sud trebalo staviti u kontekst cilja povećanja energetske učinkovitosti do 2020., a ne 2030., jer se projekti odnose na programsko razdoblje 2014.–2020. i jer je dogovor o cilju povećanja energetske učinkovitosti do 2030. postignut tek na kraju programskog razdoblja 2014.–2020. kad su suzakonodavci u prosincu 2018. donijeli Direktivu (EU) 2018/2002 o izmjeni Direktive o energetskoj učinkovitosti. Stoga bi povijesna referentna točka bila 2013. te je, prema logici koju je iznio Sud, ušteda radi dosezanja ciljeva povećanja energetske učinkovitosti za 2020. iznosila 21 Mtoe na početku 2014., odnosno na početku

⁶ <https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/In-profile-Cohesion-policy-reducing-GHG/cwbb-y39w>

⁷ Vidjeti konceptualni dokument s preporukama:

https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_monitoring_evaluation_en.pdf.

programskog razdoblja 2014.–2020. Na temelju toga moglo bi se procijeniti da će ušteda ostvarena predmetnim projektima kad svi financirani projekti postanu operativni činiti otprilike 2,3 % uštede potrebne za postizanje ciljne vrijednosti za 2020.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

123. Kao što je prethodno istaknuto, uloga je fondova kohezijske politike u pogledu energije pridonijeti postizanju klimatskih i energetske ciljeva Unije, uključujući ciljeve povećanja energetske učinkovitosti.

Komisija smatra da, suprotno općenitij izjavi u ovom odlomku, sveukupni rezultati izvješća dokazuju da su projekti u predmetnom sektoru pružili velik doprinos ciljevima EU-a. To se dogodilo zato što su državama članicama dana ovlaštenja da upotrijebe kriterije i postupke odabira koji odgovaraju svrsi u konkretnom nacionalnom i regionalnom kontekstu, a ne unatoč tim ovlaštenjima. Okvir za razdoblje 2021.–2027. obuhvaća odredbe koje će poboljšati učinkovitost, kao što su bolja usklađenost sa strateškim okvirom na razini EU-a, aktivnije sudjelovanje Komisije u odlučivanju o obliku potpore te jednostavniji postupci za kombiniranje bespovratnih sredstava i financijskih instrumenata. Međutim, s obzirom na to da se pristup financiranju, sposobnost poduzeća, razine prihoda i priroda tržišnih nedostataka znatno razlikuju u cijelom EU-u, a često i unutar država članica, kad bi se odluke o kriterijima i postupcima odabira projekata donosile na razini EU-a, bila bi ugrožena djelotvornost.

1. Preporuka – Potrebno je ocijeniti potencijalni i stvarni doprinos fondova kohezijske politike energetske učinkovitosti

Komisija ne prihvaća točku (a) ove preporuke.

(a) Komisija će u svojoj ocjeni programa za razdoblje 2021.–2027. razmotriti može li se planiranim financijskim sredstvima za energetske učinkovitost postići najveća moguća dodana vrijednost, u skladu s ciljevima i prioritetima EU-a te nacionalnim, regionalnim i lokalnim potrebama i ograničenjima. Ocijenit će i ispunjavanje „uvjeta koji omogućuje provedbu” koji se odnosi na nacionalne energetske i klimatske planove.

(b) Komisija prihvaća točku (b) ove preporuke.

130. Standardi su se uz druge mjere politike smatrali ključnim alatima za postizanje veće razine ambicioznosti u pogledu energetske učinkovitosti do 2030. Standardi se mogu odnositi na nekoliko aspekata, kao što su zgrade gotovo nulte energije, kad je riječ o zgradama, te zahtjevi u skladu s Direktivom o ekološkom dizajnu i Uredbom o označivanju energetske učinkovitosti, kad je riječ o proizvodima. Za poduzeća je teže utvrditi zajedničke standarde zbog njihove različite prirode i raznolikosti pravne stečevine EU-a.

132. Komisija smatra da se u procjenama troškovne učinkovitosti moraju uzeti u obzir ne samo ušteda energije, već i višestruke koristi ulaganja u energetske učinkovitost te doprinos provedenih intervencija višestrukim ciljevima politike i njihove koristi koje nadilaze uštedu energije. To uključuje, među ostalim, smanjenje stakleničkih plinova, smanjenje sveukupnih troškova za poduzeća zahvaljujući povećanju produktivnosti i konkurentnosti, povećanje vrijednosti i korisnog vijeka upotrebe imovine te stvaranje novih radnih mjesta.

Te druge koristi mogu imati pozitivan financijski učinak na poduzeća koji je veći, a u nekim slučajevima i nekoliko puta veći, od onog koji se ostvaruje uštedama energije.

2. preporuka – Potrebno je provjeriti je li odabir instrumenta financiranja na odgovarajući način opravdan

Komisija prihvaća ovu preporuku.

137. Na temelju zajedničkih pokazatelja za razdoblje 2014.–2020. mogu se utvrditi posebna postignuća povezana s prioritetom ulaganja 4.b – „promicanje energetske učinkovitosti i korištenja

energije iz obnovljivih izvora”. Popis zajedničkih pokazatelja dodatno je proširen pokazateljima rezultata (ishoda) za programe za razdoblje 2021.–2027.

138. Komisija upućuje na svoj odgovor na odlomak 116.

139. Komisija upućuje na svoj odgovor na odlomak 120.